

»Če ljudje od koga pričakujejo, da ni navaden človek, in mu tudi zaupajo, da ni, potem bi ne smel biti.«

»Tudi med sestrami sem spoznala napake. V začetku me je zelo potrlo, potem sem pričela gledati samo nase.«

»Naš kurat se ni v nevarnosti nikoli prikazal. Svojo službo je prav tako opravljal kakor kuharji. Kadar je bil hud ogenj, po več dni niso pripeljali menaže. Ljudje so lahko umirali brez kurata in brez menaže.«

Veronika mu ni ugovarjala. Tudi sedaj, ko se je Metodu zdelo, da govori pametno in ji pripoveduje, kakor resnično misli, ga je Veronika v srcu opravičevala, da so mu grozote zmedle um, in ga je imela še rajši. Sklenila je, da ga mora rešiti.

»Jutri zjutraj pojdete z mano na vrt. Nerada bi vas prepustila drugi sestri, če bi prišel zdravnik. Do večera sem prosta in vas bom že izgovorila. Naročila bom sestri. Sedaj morate zaspiti, pozno je že.« Pri zadnjih besedah je vzela njegovo roko v svojo, kakor bi ga hotela pomiriti.

»Obljubite mi, da boste zaspali,« je prisrčno prosila in mu gladila roko. Metod je gledal nad sabo žareče oči in žal mu je bilo, da že odhaja.

»Spati?« je vprašal z grenkim glasom. »Ne maram spati, potem ne vidim smrti, ki jo najrajši gledam.«

»Če me imate malo radi, ne govorite tako,« je prosila in mu vroče stisnila roko. Metod je živo občutil, da mu je zelo naklonjena. Moral se je premagati, da ni sam posegel po njeni roki, ki mu jo je hitro izmaknila in stopila za zaslon. Smeje si je zakrila lice z dlanmi in šepetala: »Moj bog, kaj sem rekla: če me imate malo radi.« Namesto da bi se srce jezilo, se ji je smejalo. Še med molitvijo se je oglašalo in jo begalo.

MRTVEMU BRATU

JANKO SAMEC

I.

*Moj daljni brat, ki mrtev v zemlji črni
z očmi steklenimi pred sé strmiš,
kot da od hrepenenja spet trpiš,
nikar na svet se ta več ne povrni!*

*V njem naši snovi, zlati in srebrni,
so spet pribiti na trpljenja križ —
Ki si verjel v človekov paradiž,
pred njim z dlanjó si zdaj oči zagrni!*

*Nad nami spet se sprožil je vihar,
mi v njem gremò se na valovih barke —
a človek, veš, nespreten je mornar!*

*Rad v dušo bi si vlovil sončne žarke...
Kako naj uzre jih skoz strasti vihar,
bodeče žice zid in strelske jarke?*

II.

*Še pomniš one dneve in noči,
ko svet nenadno pal je z vseh tečajev,
in zagorelo v njem je od vseh krajev
od ognja, ki živó v srce skeli?*

*O, kamor zrle žejne so oči,
nikjer več trdnih ni biló držajev:
sam svet utvare, praznih pomišljajev,
ki v njih nikjer za kaj prijeti ni!*

*Življenje je hodilo v noč brez cilja
in človek v njem je plesal zadnji ples,
kot mu je zaigrala smrt — šembilja.*

*Resnica pa, ta božji dar nebes,
se mu je izprevrгла v meč nasilja,
ki je krojil pravico kar počez.*

III.

*Vsak duh je klonil in postal ponižen
služabnik vsákogar, ki moč ima;
in bil naprodaj je za pest zlata,
z nobenim v mislih svojih več navzkrižen.*

*Kot ovca hodil volk okrog ostrižen
je po cestáh vesoljnega sveta,
da se krvi človeške nasesa,
na zunaj za vse dobro vnet in brižen —*

*A strast skalila je srca tolmune
in duše so postale dom never,
plen za vse policiste in vohune.*

*Tako prispel je človek v svoj večer!
In kdor mu je zapel na nove strune,
temu pred nosom so zaprli dver!*

IV.

*Tak bil, moj mrtvi brat, je tisti čas,
ko v njem midva sva za svoj sen živela:
ti v daljni Rusiji, kjer se spočela
je borba za človeštva nov obraz,*

*a mene vrgel usode je ukaz
v domači zemlji, ki je baš tipela
najbolj ponižana, na nova dela —
In kaj zdaj gledava spet ti in jaz?*

*O, kot pri stolpu slavnem Babilona,
ko baš dosegel vrh bi bil nebes,
da bil človeških del bi vrhnja krona,*

*roke usode so posegle vmes:
Ta najin svet od vzhoda do zatona
se zopet vrgel je v krvavi ples!*

V.

*In zdaj pred njim stojiva mrka, nema...
ti v svojem grobu, jaz pa mučno živ,
in gledava, kako ta dan je siv.
čeprav nebeško sonce ga objema.*

*Težko pri duši nama je obema,
ker ti mordà in jaz mordà sem kriv,
da preko teh svetá duhovnih njiv
ljubezni žar se komaj vidno vnemal —*

*Če pa nikjer ni krivde teh usod,
ker pot do sonca vodi skoz temine
in večno tak je bil človeški rod,*

*zamró naj v veri naju bolečine,
da treba vnovič iti bo na pot
v goró za njim, čeprav spet iz doline!*